

Ang Sulat ni

SANTIAGO

Chapter 1

¹ *Ako* si Santiago nga alagad sang Dios kag ni Ginoong Jesu-Cristo. *Nagapangamusta ako* sa inyo tanan nga mga anak sang Dios^a nga naglalapta sa bug-os nga kalibutan.

Ang Pagtuo kag ang Kaalam

² Mga utod ko *kay Cristo*, magkalipay kamo kon mag-abot sa inyo ang sari-sari nga mga pagtilaw. ³ Kay nahibaluan ninyo nga ang mga pagtilaw sa inyo pagtuo nagaresulta sang pagbatas. ⁴ Gani batasa ninyo ang tanan nga mga kabudlayan agod mangin matarong kag hamtong kamo nga wala sing kasawayan *sa inyo nga pagkabuhi*. ⁵ Kon may yara sa inyo nga kulang sang kaalam, magpangayo siya sa Dios, kag ang Dios magahatag sini sa iya nga wala sing hawid-hawid kag aligutgot. ⁶ Pero kon magpangayo kamo, dapat magsalig kamo nga ihatag niya ang inyo ginapangayo kag indi kamo magpangduhaduha. Kay ang tawo nga nagapangduhaduha, pareho siya sang balod nga ginahuyop kag ginapalid sang hangin. ^{7,8} Ina nga tawo nga nagapangduhaduha wala sing kasiguruhan sa iya mga ginahimo. Indi siya maghunahuna nga may mabaton siya halin sa Ginoo.

Ang Imol kag ang Manggaranon

⁹ Ang mga utod *kay Cristo* nga imol dapat magkalipay sa pagpadungog sang Dios sa ila. ¹⁰ Ang mga manggaranon dapat man magkalipay sa pagpaubos sang Dios sa ila. Kay pareho sang mga bulak sang hilamon ang manggaranon magataliwan man. ¹¹ Malaya ang hilamon samtang nagataas kag nagasingkal ang init sang adlaw. Dayon mahulog ang iya bulak kag madula ang iya katahom. Kaangay man sini ang manggaranon, mapatay siya samtang masako sa iya mga buluhaton.

Ang Pagtilaw kag ang Pagsulay

¹² Bulahan ang tawo nga nagabatas sang mga pagtilaw, kay sa tapos nga madaog niya ang mga pagtilaw, magabaton siya sang kabuhi *nga wala sing katapusan* bilang padya nga ginpromisa sang Dios sa mga nagahigugma sa iya. ¹³ Kon may mga pagsulay nga nagaabot sa aton, indi kita magsiling nga ginasulay kita sang Dios. Ang Dios indi masulay sa paghimo sang malain, kag wala siya nagasulay bisan kay sin-o. ¹⁴ Ang tawo ginasulay kon ginaguyod kag ginaganyat siya sang iya malain nga handom. ¹⁵ Kag kon ang iya malain nga handom matuman, ang resulta sini amo ang paghimo sang sala; kag kon magpadayon ang tawo sa pagpakasala, ang iya padulungan amo ang kamatayon.

¹⁶ Gani mga hinigugma ko nga mga utod, indi pagpatalanga ang inyo kaugalingon. ¹⁷ Kay ang tanan nga maayo kag nagakabagay gid nga aton nabaton nagahalin sa Dios. Siya amo ang naghimo sang tanan nga mga butang sa langit nga nagahatag kasanag diri sa kalibutan. Kag bisan ini nga mga butang nagaliwat kag nagabaylo ang ila landong, ang Dios wala gid nagabaylo. ¹⁸ Suno sa iya kabubut-on, ginhimo niya kita nga iya mga anak paagi sa aton pagkilala sang kamatuoran, agod mangin una kita sa tanan niya nga tinuga.

Ang Pagpamati kag Pagtuman

¹⁹ Mga hinigugma ko nga mga utod, tandai ninyo ini: dapat mangin handa kita sa pagpamati, indi magpadaso-daso sa paghambal, kag indi magpadali-dali sa pagpangakig. ²⁰ Kay ang kaakig sang tawo indi gid makabulig sa iya nga mangin matarong sa atubangan sang Dios. ²¹ Gani bayai ninyo ang tanan nga kahigkuan kag kalautan. Batuna ninyo nga may pagpaubos ang pulong sang Dios nga gintanom sa inyo mga tagipusuon, nga amo man ang makaluwas sa inyo.

^a 1 sa inyo tanan nga mga anak sang Dios: *sa literal*, sa dose ka tribo

²²Indi lamang kamo magpamati sa iya mga pulong kundi dapat tumanon ninyo ang iya ginasing sa inyo. Kay kon indi, ginadayaan ninyo ang inyo kaugalingon. ²³Ang bisan sin-o nga nagapamati pero wala nagatuman sang pulong sang Dios, pareho siya sang tawo nga nagatan-aw sa espiho, ²⁴kag pagkatapos nga makita niya ang iya hitsura, naglakat siya kag nalipatan niya dayon kon ano ang iya hitsura. ²⁵Pero ang tawo nga nagaugis sing maayo sa kasuguan nga wala sing sayop nga nagahilway sa mga tawo, kag indi nga nagapamati lang kag nagakalipat dayon, kundi nagapadayon gid sa pagtuman, pakamaayuhon siya sang Dios sa iya mga ginahimo.

²⁶Kon may tawo nga nagahunahuna nga siya relihiyoso pero indi makapugong sang iya dila, ang iya pagkarelihiyoso wala sing pulos kag ginadayaan lang niya ang iya kaugalingon. ²⁷Ang pagkarelihiyoso nga ginakabig sang Dios nga Amay nga matarong kag wala kasawayan amo ini: ang pagbulig sa mga ilo kag sa mga balo sa ila mga kalisod, kag ang paglikaw sa tanan nga kalautan sining kalibutan.

Chapter 2

Paandam sa mga May Pinilian

¹Mga utod ko, bilang mga tumuluo sang aton makagagahom nga Ginoong Jesu-Cristo, dapat wala kita pinilian sa aton pagtratar sa aton isigkatawo. ²Halimbawa, may duha ka tawo nga magkadto sa inyo pagtilipon: ang isa *manggaranon* nga may bulawan nga mga singsing kag may malahalang bayo, kag ang isa imol nga gisi ang iya bayo. ³Kon palabihon ninyo ang tawo nga nagabayong malahalang kag hatagan ninyo sing maayo nga pulungkuan, pero ang imol patindugon lang ninyo, ukon papungkuon lang sa salog, ⁴ti may pinilian kamo kag ginahukman ninyo ang mga imol suno sa inyo malain nga hunahuna.

⁵Pamati kamo mga hinigugma ko nga mga utod! Ginpili sang Dios ang mga imol diri sa kalibutan agod magmanggaranon sila sa pagtuo kag mangin manunubli sang ginharian nga iya ginpromisa sa mga nagahigugma sa iya. ⁶Pero ang inyo ginahimo, ginapakanubo ninyo ang mga imol. Indi bala nga ang mga manggaranon amo ang nagapigos^a kag nagaakusar sa inyo? ⁷Indi bala nga sila amo man ang nagapakamalaot sang talahuron nga ngalan ni Jesu-Cristo nga sa sina nga ngalan kilala kamo?

⁸Pero kon ginasunod ninyo ang kasuguan sang Hari, nga nasulat sa Kasulatan nga nagasing, “Higugmaa ninyo ang inyo isigkatawo pareho sang inyo kaugalingon,” maayo ang inyo ginahimo. ⁹Pero kon may pinilian kamo, nakasala kamo kag suno sa Kasuguan dapat kamo silutan, kay ginalapas ninyo ato nga sugo. ¹⁰Ang bisan sin-o nga nagatuman sa bug-os nga Kasuguan pero nakalapas sa isa ka sugo, nakalapas sa tanan nga Kasuguan. ¹¹Kay ang nagasing, “Indi ka magpanginbabayi ukon magpanginlalaki,” amo man ang nagasing, “Indi ka magpatay.” Bisan wala ka nagpanginbabayi ukon nagpanginlalaki, pero kon nakapatay ka, ginlapas mo ang Kasuguan. ¹²Gani mag-andam kamo sa inyo paghambal kag pagginawi, tungod nga ang kasuguan nga nagahilway sa inyo amo man ang magahukom sa inyo. ¹³Kay sa oras nga ang Dios maghukom, indi siya magkaluoy sa tawo nga wala sing kaluoy. Pero ang maluluy-on wala dapat kahadlukan sa oras sang paghukom.

Ang Pagtuo kag ang Maayo nga mga Binuhatan

¹⁴Mga utod ko, ano bala ang makuha sang tawo kon magsiling siya, “May pagtuo ako”, pero *ini nga pagtuo* wala ginaupdi sang *maayo nga* mga binuhatan? Maluwas bala siya sa sina nga klase sang pagtuo?

¹⁵Abi may utod kita nga nagakinahanglan sang bayo kag pagkaon, ¹⁶kag ang isa sa inyo magsiling sa iya, “Kabay pa nga pakamaayuhon ka sang Dios, indi ka magpatugnaw kag magpagutom,” - pero wala man niya siya paghatagi sang iya mga kinahanglanon, ti, ano ang maayo nga nahimo sina? ¹⁷Amo man ang pagtuo; kon wala ginaupdi sang *maayo nga* mga binuhatan, ina nga pagtuo wala sing pulos.^b

^a 6 nagapigos: sa *iban nga Visaya*, nagadaugdaog.

^b 17 wala sing pulos: sa *literal*, patay

¹⁸ Pero basi kon may yara sa inyo nga magsiling, “May pagtuo ako kag ikaw iya may *maayo nga* mga binuhatan.” *Ang sabat ko amo ini*, paano ko makita ang imo pagtuo kon wala ka sang *maayo nga* mga binuhatan? Pero ipakita ko sa imo nga may pagtuo ako paagi sa akon *maayo nga* mga binuhatan.

¹⁹ Nagapati ka nga may isa lamang ka Dios. Maayo gid! Pero ang mga demonyo nagapati man kag nagakurog *pa gani sa kahadlok sa Dios*. ²⁰ Buang-buang ka! Gusto mo bala nga pamatud-an ko sa imo nga ang pagtuo nga wala ginaupdi sang *maayo nga* mga binuhatan wala gid sing pulos? ²¹ Paano ginpakamatarong *sang Dios* ang aton katigulangan nga si Abraham? Indi bala nga paagi sa iya *maayo nga* mga binuhatan? Sa iya pagtuman sa Dios, ginhalad niya ang iya anak nga si Isaac sa altar. ²² Ti, nakita mo? Ang iya pagtuo kag ang iya *maayo nga* mga binuhatan nag-updanay. Ang iya pagtuo nangin himpit^a paagi sa iya *maayo nga* mga binuhatan. ²³ Napamatud-an ang ginasing sang Kasulatan, “Nagtuo si Abraham sa Dios, kag tungod sa iya pagtuo ginpakamatarong siya *sang Dios*.” Gintawag pa gani siya nga abyan sang Dios. ²⁴ Gani nakita ta nga ang tawo ginapakamatarong sang Dios paagi sa iya *maayo nga* mga binuhatan kag indi lamang paagi sa iya pagtuo. ²⁵ Amo man ini ang natabo kay Rahab nga nagbaligya sang iya dungog. Ginbaton niya ang mga espiya nga Israelinhon *sa iya balay kag gintago sila*. Gintudlo pa niya sa ila ang alagyan agod makapalagyo sila. Gani tungod sa iya ginhimo ginpakamatarong siya *sang Dios*.

²⁶ Ang lawas nga wala sing espiritu patay; amo man ang pagtuo nga wala ginaupdi sang *maayo nga* mga binuhatan, wala man sing pulos.^b

Chapter 3

Ang Dila

¹ Mga utod ko, indi lang basta-basta nga maghandom ang madamo sa inyo nga mangin manunudlo, kay nahibaluan ninyo nga mas maid-id ang paghukom sang Dios sa amon bilang mga manunudlo. ² Matuod nga tanan kita masami nagakasayop. Pero ang tawo nga wala nagakasayop sa iya mga ginahambal, ina nga tawo matarong kag sarang makapugong sang iya kaugalingon. ³ Ang mga kabayo ginabusalan ta agod mapasunod kon diin ta gusto pakadtuo. ⁴ Kag hunahunaa man bala ang mga sakayan: bisan ano kadako, kag ginahuyop sang mabaskog nga hangin, kontrolado ini sang diutay nga timon. Gani bisan diin pakadtuo sang timonil ang sakayan, didto ini nagakadto. ⁵ Amo man ini ang aton dila. Gamay lang ini pero sarang makapabugal sang dalagko nga mga butang. Hunahunaa bala ninyo kon ano kalapad nga kakahuyan ang masunog sang gamay nga kalayo. ⁶ Ang dila pareho man sa kalayo. Masyado kadamo ang kalautan nga ginadala sang dila, kag nagaumid sa aton bug-os nga pagkatawo. Ang mga malaot nga ginahambal sang aton dila daw kalayo nga nagahalin gid sa impierno kag amo ang nagaguba sa aton bug-os nga pagkabuhi. ⁷ Ang tanan nga klase sang mga sapat, ang nagalakat, ang nagalupad, ang nagakamang kag ang nagaestar sa tubig, maanta sang tawo. ⁸ Pero wala gid sang tawo nga makakontrolar sang iya dila. Ang dila malain kag indi mapunggan, kag puno sang hilo nga makapatay. ⁹ Ang aton dila ginagamit ta sa pagpasalamat sa aton Ginoo kag Amay, pero ginagamit ta man sa pagpakamalaot sa aton isigkatawo nga gintuga nga kaangay sa Dios. ¹⁰ Pagpasalamat kag pagpakamalaot ang nagaguwa sa isa ka baba. Mga utod ko, indi ini dapat matabo. ¹¹ Indi mahimo nga mag-ilig ang tubig nga matab-ang kag maasin sa isa lang ka tuburan. ¹² Kag ang kahoy nga higera indi mahimo nga magpamunga sang olibo, kag ang tanom nga ubas indi mahimo nga magpamunga sang higera. Indi ka man makakuha sang tubig nga matab-ang sa dagat.

Ang Kaalam nga Halin sa Langit

¹³ May yara bala sa inyo nga maalam kag makaintiendi? Ipakita niya nga maalam kag makaintiendi siya paagi sa *maayo nga* pagkabuhi nga may pagpaubos. Ang tawo indi maalam kon indi siya makapaubos.

¹⁴ Pero kon may kahisa kamo kag may maiyaiyahon nga handom, indi kamo magpabugal *nga maalam*

^a 22 nangin himpit: *ukon*, nakompleto.

^b 26 wala man sing pulos: *sa literal*, patay

kamo, kay nagabinutig kamo batok sa kamatuoran.¹⁵ Ina nga klase sang kaalam wala nagahalin sa Dios kundi iya sang kalibutan. Iya ina ni Satanas kag indi iya sang Espiritu Santo.¹⁶ Kay kon diin ang kahisa kag pagkamaiyayahon, didto man ang pagginamo kag ang tanan nga klase sang mga kalautan.¹⁷ Pero kon may kaalam kita nga halin sa Dios, una sa tanan, matinlo ang aton kabuhi, dason mainabyanon, malulo, mabinatunon sa mga pagpanudlo, maluluy-on gid, maayo ang ginahimo, palareho ang pagtratar sa isigkatawo, kag indi hipokrito.¹⁸ Ang mga tawo nga may paghidaet kag nagapanggap sang paghidaet magapatubas sang matarong nga relasyon sa isa kag isa.

Chapter 4

Ang Pagpakig-abyan sa Kalibutan

¹ Ano bala ang ginahalinan sang inyo mga pag-ilinaway kag mga pagginamo? Indi bala nga tungod sa inyo malain nga mga handom nga nagaginamo sa sulod sang inyo tagipusuon? ² May mga butang nga inyo ginahandom, ugaling indi ninyo maangkon, gani gusto ninyo magpatay *sang inyo isigkatawo*. May mga butang nga inyo gid naluyagan kag kon indi ninyo maangkon, nagapangaway kamo. Indi ninyo maangkon ang inyo luyag tungod kay wala kamo nagapangayo sa Dios. ³ Kag kon nagapangayo kamo, wala kamo ginahatagi kay malain ang inyo tinutuyo. Ang mga butang nga inyo ginapangayo para lang sa inyo kaugalingon nga kalipayan. ⁴ Kamo nga mga *indi matutom sa Dios, nga pareho sang* babayi nga nagapanginlalaki, wala bala kamo kahibalo nga kon palabihon ninyo ang mga butang diri sa kalibutan, kaaway kamo sang Dios? Gani, kon palabihon ninyo ang mga butang diri sa kalibutan sang sa Dios, ginahimo ninyo ang inyo kaugalingon nga kaaway sang Dios. ⁵ Indi kamo maghunahuna nga wala sing pulos ang Kasulatan nga nagasiling, “Nagahandom ang Dios nga may kaimon sa espiritu nga ginpapuyo niya sa aton.”^a ⁶ Pero ginakaluoyan gid kita sang Dios. Amo ina nga nagasiling ang Kasulatan, “Ginasumpo sang Dios ang bugalon, pero ginakaluoyan niya ang mapainubuson.”

⁷ Gani magpasakop kamo sa Dios. Sumpunga ninyo si Satanas kag magapalagyo siya sa inyo.

⁸ Magpalapit kamo sa Dios, kag ang Dios magapalapit sa inyo. Kamo nga mga makasasala, magkabuhi kamo sang matinlo! Kag kamo nga nagapanguhaduha, tinlui ninyo ang inyo mga tagipusuon.

⁹ Magpangasubo kamo, maghibi sang tudo *tungod sa inyo mga sala*. Sa baylo nga magkadlaw kamo kag magkalipay, magpangasubo kamo. ¹⁰ Magpaubos kamo sa Ginoo, kag iya kamo padunggan.

Paandam Kontra sa Paghukom sa Kapareho nga Utod

¹¹ Mga utod, indi kamo maghambal sang malain kontra sa isa kag isa. Ang nagahambal sang malain kontra sa iya utod ukon nagahukom sa iya, nagahambal kontra sa Kasuguan, kag nagahukom man sa Kasuguan. Gani kon ikaw na ang nagahukom sa Kasuguan, indi ka na manugtuman sang Kasuguan kundi ikaw na ang hukom. ¹² Pero ang Dios gid lang ang naghatag sang Kasuguan kag siya lang ang hukom. Siya gid lang ang sarang makaluwas ukon makasilot sa tawo. Gani, sin-o ka gid nga nagahukom sa imo isigkatawo?

Paandam Kontra sa Pagpabugal

¹³ Pamati kamo sa akon, kamo nga nagasiling, “Karon ukon buas makadto kami sa isa ka siyudad. Didto kami maestro sa isa ka tuig. Manegosyo kami kag magtipon sang madamo nga kuwarta.”¹⁴ Ang matuod, wala gani kamo kahibalo kon ano ang matabo sa inyo buas. Kay ang aton kabuhi kaangay sang ambon nga makita, kag sa indi lamang madugay madula. ¹⁵ Gani, amo ini ang inyo isiling, “Kon itugot sang Ginoo, kag kon buhi pa kita, amo ini ukon amo ina ang aton himuon.”¹⁶ Pero karon, nagapabugal kamo kag nagapadayaw. Ang tanan nga mga pagpabugal nga pareho sina malain.

^a 5 “Nagahandom ang Dios ... sa aton: *siguro ang buot silingon*, Gusto gid sang Dios nga ang aton espiritu nga iya ginpapuyo sa aton maghigugma lang sa iya.

¹⁷ Kon nahibaluan sang tawo kon ano ang maayo nga dapat niya himuon, pero wala niya ginahimo, nagapakasala siya.

Chapter 5

Paandam sa mga Manggaranon

¹ Kamo nga mga manggaranon, pamati kamo! Maghibi kamo sing tudo sa mga kalisod nga magaabot sa inyo. ² Nagakadunot ang inyo mga manggad kag ginaut-ot sang mga sapat-sapat ang inyo mga bayo. ³ Ginatago lang ninyo ang inyo mga kuwarta kag indi man lang mapuslan. Sa ulihi nga mga inadlaw silutan kamo sa impyerno tungod sa inyo kuwarta nga wala ninyo paggamita sa kaayuhan. Kanugon lang sang inyo pagtipon kay ang kalibutan madali na lang matapos. ⁴ Pamatii ninyo ang mga reklamo sang mga tawo nga inyo ginpaobra sa inyo kaumahan pero wala ninyo pagsuhuli. Dapat ninyo mahibaluan nga ang mga paghibi sang inyo mga manug-ani nabatian sang Dios nga Makagagahom. ⁵ Nagpatuyang kamo sa inyo kabuhi diri sa kalibutan. Pareho lang nga ginpatambok ninyo ang inyo kaugalingon para sa adlaw sang pag-ihaw. ⁶ Gin hukman ninyo kag ginpamatay ang mga tawo nga wala sing sala, bisan wala sila nagbato sa inyo.

Ang Pag-agwanta kag Pagpangamuyo

⁷ Mga utod, magmainagwantahon kamo hasta sa pag-abot sang Ginoo. Tan-awa ninyo ang mga mangunguma, mainagwantahon sila nga nagahulat sa nahauna nga ulan. Pagkatapos nila tanom, mainagwantahon naman sila sa paghulat sang masunod nga ulan kag sang ila patubas. ⁸ Gani magmainagwantahon man kamo. Indi kamo magdula sang inyo paglaom, kay madali na lang mag-abot ang Ginoo.

⁹ Mga utod, indi kamo magbinasulay, agod indi kamo pagsilutan sang Dios. Ang magahukom sa aton madali na lang mag-abot. ¹⁰ Himua ninyo nga sulundan ang pag-agwanta sang mga propeta nga ginsugo sang Ginoo nga maghambal para sa iya. ¹¹ Indi bala nga ginakabig ta nga bulahan ang mga tawo nga nagabatas? Nabatian ninyo ang mga pagbatas ni Job, kag nahibaluan man ninyo kon paano siya ginbuligan sang Dios sang ulihi. Kay ang Ginoo maayo kag maluluy-on.

¹² Mga utod, labaw sa tanan indi gid kamo magsumpa nga nagasiling, “Saksi ang langit,” ukon “Saksi ang duta,” ukon ang iban pa nga mga butang. Magsiling kamo “huo” kon huo ang inyo gusto ihambal kag “indi” kon indi, agod indi kamo pagsilutan sang Dios.

¹³ May yara bala sa inyo nga nagaantos? Dapat magpangamuyo siya *sa Dios*. May yara bala sa inyo nga malipayon? Magkanta siya sang mga pagdayaw *sa Dios*. ¹⁴ May yara bala sa inyo nga nagamasakit? Magtawag siya sang mga manugdumala sang iglesya agod pangamuyuan siya kag banyusan sang lana sa ngalan sang Ginoo. ¹⁵ Ang pangamuyo nga may pagtuo sa Dios amo ang magaayo sa nagamasakit. Pabangunon siya sang Ginoo kag patawaron sa iya mga sala kon nakasala siya. ¹⁶ Gani, magtuad kamo sang inyo mga sala sa isa kag isa, kag magpangamuyuy agod mag-ayo kamo. Kay dako ang mahimo sang pangamuyo sang matarong nga tawo. ¹⁷ Pareho kay Elias *nga propeta*. Siya tawo man nga pareho sa aton. Nagpangamuyo siya sang hugot sa iya tagipusuon nga indi mag-ulan, kag wala nag-ulan sa sulod sang tatlo ka tuig kag tunga. ¹⁸ Pagkatapos, nagpangamuyo naman siya nga mag-ulan, kag natuman ini. Dayon nagdamo ang patubas sang duta.

¹⁹ Mga utod ko, kon may isa sa inyo nga nagpalayo sa kamatuoran, kag may isa nga magpabalik sa iya, ²⁰ dapat mahibaluan ninyo nga ang nagpabalik sa makasasala halin sa iya malain nga pagginawi nagaluwas sang kalag sang sadto nga makasasala sa kamatayon, kag mapatawad ang madamo nga mga sala.